

**Komunikat FOR 22/2017:
Hasła PiS: fakty a mity**

1. **„Reaktywacja Trybunału Konstytucyjnego”** – upolitycznienie władzy sądowniczej..... 1
2. **„Repolonizacja”** – więcej polityków w sektorze bankowym 2
3. **„Spółki państwowe jako koło zamachowe gospodarki”** – prowadzące gospodarke na manowce.. 2
4. **„Obniżenie wieku emerytalnego”** – jeszcze szybszy spadek liczby osób w wieku produkcyjnym 3
5. **„Bezrobocie najniższe od 26 lat”** – kontynuacja trendu, a nie zasługa rządu..... 4
6. **„Bezrobocie kobiet po raz pierwszy spadło poniżej poziomu bezrobocia mężczyzn” (E. Rafalska)**
– z powodu wzrostu dezaktywizacji zawodowej kobiet 4
7. **„Rodzina 500+”** – dodatkowa dezaktywizacja młodych kobiet 5
8. **„Przez 8 lat rządów poprzedników (koalycji PO-PSL) z kraju m.in. za pracą wyjechało 2 mln osób” (M. Morawiecki)** – w pierwszym roku PiS wyjechało tyle osób co przez 8 lat PO-PSL 5
9. **„Walczymy o lepszą pozycję rolników w UE”** – zakaz handlu ziemią hamuje rozwój rolnictwa..... 6
10. **„Podniesienie prognozy polskiego wzrostu gospodarczego przez Komisję Europejską”**
– dla 14 krajów UE prognoza wzrosła bardziej..... 7
11. **„Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przemyśle doszło w październiku do aż 81,4%.
Jest to najlepszy wynik od dziesięciu lat”** – a jednocześnie brak inwestycji 8
12. **„Deficyt w ryzach”** – czyli największy w UE przyrost długu publicznego..... 9
13. **„Uszczelnienie systemu podatkowego”** – połowa to efekt koniunktury i działań jednorazowych 10
14. **„Podniesienie kwoty wolnej od PIT”** – pozorowane działanie bez znaczenia dla zatrudnionych.. 11
15. **„Wzrost transparentności wydatków publicznych”** – coraz trudniej o dane i ich ocenę..... 11

1. „Reaktywacja Trybunału Konstytucyjnego” – upolitycznienie władzy sądowniczej

Rząd PiS, mimo braku wymaganej większości konstytucyjnej, dokonał faktycznej zmiany ustrojowej, naruszając przy tym zasadę trójpodziału władzy i upolityczniając Trybunał Konstytucyjny. Pozbył się tym samym ostatecznej przeszkody w uchwalaniu ustaw sprzecznych z najważniejszym aktem prawnym – Konstytucją.

Z powodu działań podjętych przez rząd PiS drastycznie spadło zaufanie zarówno zwykłych obywateli, jak i sądów do tej instytucji. I tak w porównaniu z 2015 r. w trzech pierwszych kwartałach br. liczba skarg konstytucyjnych spadła z 408 do 188, a liczba pytań prawnych ze 135 do 18.

Zarówno podporządkowanie Trybunału Konstytucyjnego partii rządzącej, jak i późniejszy atak na sądy powszechne (przez przyznanie ministrowi sprawiedliwości pełnej władzy w zakresie odwoływania prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych bez podania żadnej przyczyny) osłabiają przekonanie przedsiębiorców, że w sporach z państwem mogą oni liczyć na niezawisłe sądy.

To potęguje niepewność i zmniejsza skłonność firm do inwestowania. Co więcej, taki stan rzeczy poważnie zagraża wolnościom obywatelskim.

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Analiza FOR 18/2015](#), [Analiza FOR 8/2017](#), [Analiza FOR 10/2017](#) i [Analiza FOR 12/2017](#).

2. „Repolonizacja” – więcej polityków w sektorze bankowym

Po przejściu banku Pekao SA państwo kontroluje ok. 40% aktywów polskiego sektora bankowego. Według raportu Raiffeisen Bank w naszym regionie ustępuje pod tym względem tylko Białorusi, Rosji, Ukrainie i Słowenii. Zamiast być bezstronnym arbitrem i obrońcą konsumenta rząd, dzięki kontroli nad Pekao SA, PKO BP, Alior Bankiem i BGK, jest największym graczem na rynku oraz sędzią w własnej sprawie, gdyż pośrednio kontroluje także KNF i UOKiK.

Upolitycznienie sektora bankowego poważnie zagraża jego stabilności, gdyż banki państwowe chętnie przeznaczają zdeponowane w nich pieniądze zwykłych obywateli na projekty motywowane politycznie, nie zważając na ich uzasadnienie ekonomiczne. Już sama nacjonalizacja banku Pekao SA została sfinansowana pożyczką z państwowego banku. Dlatego na świecie własność państwowa w sektorze bankowym często prowadzi do kryzysów, jaki spośród krajów naszego regionu miał miejsce np. w Słowenii. Wypaczenie działania sektora przez polityków udokumentowano zarówno w krajach rozwiniętych jak Niemcy czy inne kraje strefy euro jak i krajach rozwijających się jak Chiny, Brazylia czy Pakistan. A zatem wbrew temu, co twierdzi rząd, oszczędności Polaków wcale nie będą dzięki znacjonalizowaniu Pekao SA bardziej bezpieczne – o wiele mniejszym zagrożeniem dla tych oszczędności jest bowiem dominacja kapitału zagranicznego niż krajowego kapitału państwowego.

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikat FOR z 9.12.2016](#), [Analiza FOR 1/2017](#) i [Monitor FOR](#).

3. „Spółki państwowe jako koło zamachowe gospodarki” – prowadzące gospodarkę na manowce

Rząd realizuje wspomnianą politykę „repolonizacji”, która w rzeczywistości oznacza nacjonalizowanie kolejnych dużych spółek działających na polskim rynku, głosząc, że państwowe spółki mają stać się „kołem zamachowym gospodarki”. W rzeczywistości sytuacja przedstawia się inaczej, a spółki państwowe trapione są tymi samymi problemami co zawsze.

Polityka kadrowa rządu PiS polega na obsadzaniu stanowisk w zarządach i radach nadzorczych państwowych spółek nie ludźmi, którzy mają odpowiednie doświadczenie biznesowe, lecz, jak określił poseł Marek Suski, osobami „znającymi program Prawa i Sprawiedliwości”.

Nieefektywność państwowych spółek rząd maskuje tworzeniem niejasnych powiązań między nimi lub odpowiednimi zmianami legislacyjnymi. Państwowe spółki energetyczne wspierają swoją polityką zakupową nierentowne państwowe kopalnie, a koszty tych działań dzięki swojej sile monopolistycznej przerzucają na konsumenta, duże spółki państwowe ubezpieczają się tylko w kontrolowanym przez państwo PZU, a według proponowanej nowelizacji ustawy Prawo pocztowe Poczta Polska ma dostać monopol na obsługę sądów i urzędów, co dzięki wzrostowi przychodów

o ok. 1 mld złotych rocznie (a tym samym kosztów dla podatnika) powinno, jak twierdzi sam projektodawca, „poprawić wynik Spółki z działalności pocztowej”.

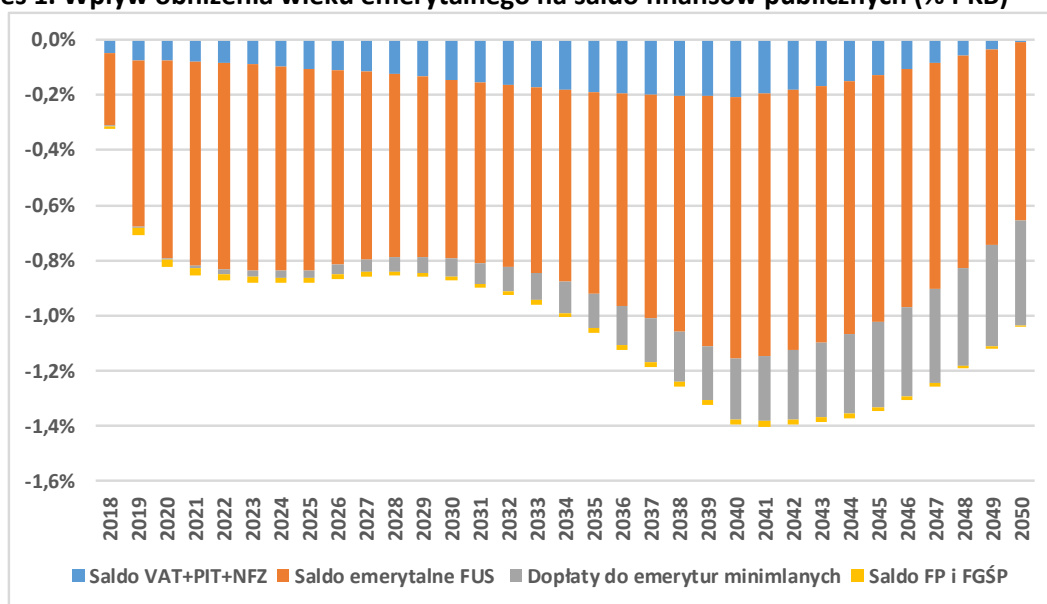
W ostatnim czasie okazało się, że działalność państwowych spółek może zagrażać również polskiej demokracji i wolnościom obywatelskim. Założona przez 17 państwowych spółek Polska Fundacja Narodowa sfinansowała kampanię propagandową wspierającą atak rządu na niezawisłość sądów.

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Analiza FOR 8/2016](#), [Analiza FOR 14/2016](#), [Analiza FOR 9/2017](#) i [Komunikat FOR 15/2017](#).

4. „Obniżenie wieku emerytalnego” – jeszcze szybszy spadek liczby osób w wieku produkcyjnym

Obecnie Polska ma najniższy wiek emerytalny kobiet w UE, a w samym 2017 r. ubędzie o 663 tys. więcej osób w wieku produkcyjnym niż w scenariuszu dotychczasowego podnoszenia wieku emerytalnego. Z powodu tych posunięć rządu drugą najważniejszą barierą rozwojową dla polskich przedsiębiorstw stał się w ostatnim czasie problem ze znalezieniem pracowników. Jednocześnie posunięcia te pogarszają stan polskich finansów publicznych. Skumulowany koszt obniżenia wieku emerytalnego tylko w perspektywie najbliższych 5 lat to 3,6% PKB, a do 2030 r. to ponad 10% PKB.

Wykres 1. Wpływ obniżenia wieku emerytalnego na saldo finansów publicznych (% PKB)

Źródło: Opracowanie własne FOR

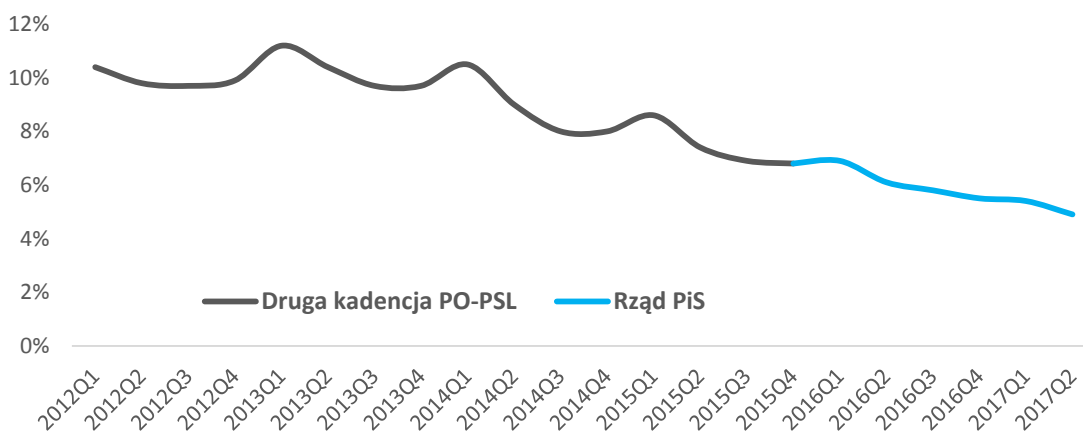
Rząd już przyznaje, że brakuje mu pieniędzy na emerytury, proponując podniesienie składek ZUS dla najlepiej zarabiających. To jednak bardzo krótkowzroczne podejście, gdyż takie rozwiązanie będzie wiązało się z koniecznością wypłaty wyższych emerytur w przyszłości.

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikat FOR z 8.12.2015](#), [Komunikat FOR z 20.07.2016](#) i [Komentarz FOR z 29.09.2017](#)

5. „Bezrobocie najniższe od 26 lat” – kontynuacja trendu, a nie zasługa rządu

Rząd chwali się najniższą stopą bezrobocia od 26 lat, ale pomija, że spadek bezrobocia to kontynuacja trendu, który rozpoczął się kilka lat wcześniej za rządów PO-PSL. Bezrobocie zaczęło spadać wraz z ożywieniem gospodarczym po okresie spowolnienia związanego z globalnym kryzysem finansowym i kryzysem zadłużeniowym w strefie euro. Efekt dodatkowo wzmocniło starzenie się społeczeństwa i malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym, czyli malejąca liczba potencjalnych pracowników. Spadek bezrobocia to nie zasługa rządu, ale efekt tego, że Polska znajduje się właśnie na szczycie cyklu koniunkturalnego.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w Polsce (BAEL)

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Eurostatu

Więcej na ten temat znajdziesz w: części dot. rynku pracy raportu FOR „Perspektywy dla Polski”, który zostanie opublikowany 22 września na konferencji w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie

6. „Bezrobocie kobiet po raz pierwszy spadło poniżej poziomu bezrobocia mężczyzn” (E. Rafalska) – z powodu wzrostu dezaktywizacji zawodowej kobiet

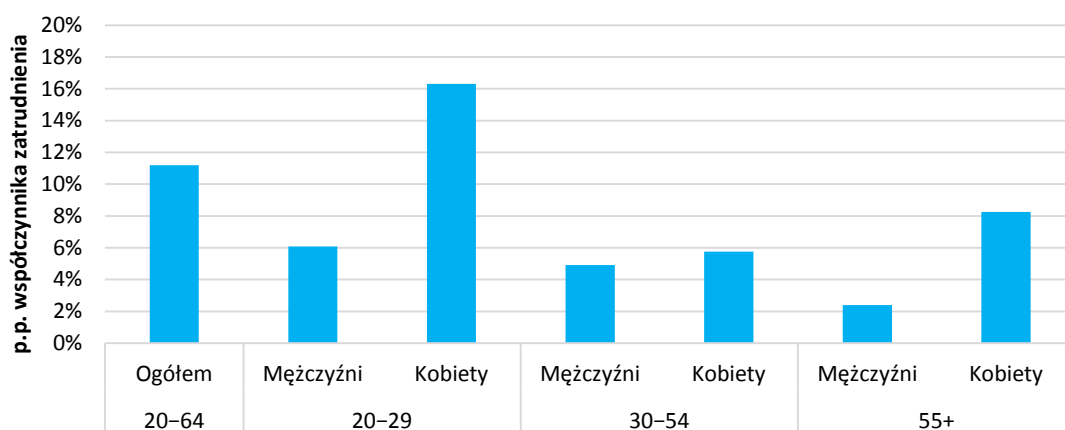
Według danych BAEL w II kw. 2017 r. stopa bezrobocia kobiet (4,7%) faktycznie po raz pierwszy w historii spadła poniżej stopy bezrobocia mężczyzn (5,2%). W zasadniczej mierze był to jednak skutek olbrzymiego odpływu z rynku pracy do bierności zawodowej kobiet w wieku reprodukcyjnym. W ostatnich dwóch latach stopa aktywności zawodowej kobiet w wieku 25-44 lata spadła średnio o 1,5 pkt proc., co odpowiada odpływowi ok. 80 tys. osób. Z największym prawdopodobieństwem było to następstwem rządowego programu 500+. W tym okresie z rynku pracy odchodziły głównie kobiety bezrobotne (stopa zatrudnienia kobiet w tej grupie wieku nie zmieniła się). **Gdyby nie było zwiększonego odpływu kobiet z rynku pracy, ich stopa bezrobocia byłaby wyższa o ok. 1 pkt proc. i wciąż byłaby wyższa od stopy bezrobocia mężczyzn. Spadek stopy bezrobocia kobiet poniżej stopy notowanej wśród mężczyzn nie wynika z silniejszego wzrostu zatrudnienia kobiet niż mężczyzn, ale stanowi dowód na szkodliwy wpływ programu 500+ na rynek pracy.**

Więcej na ten temat znajdziesz w: części dot. rynku pracy raportu FOR „Perspektywy dla Polski”, który zostanie opublikowany 22 września na konferencji w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie

7. „Rodzina 500+” – dodatkowa dezaktywizacja młodych kobiet

„Rodzina 500+” to kolejna przyczyna problemów kadrowych polskich przedsiębiorstw i złego – mimo dobrej koniunktury – stanu polskich finansów publicznych. Niedawne badanie Instytutu Badań Strukturalnych pokazuje, że z powodu wprowadzenia programu 500+ rynek pracy opuściło dotychczas 40–55 tys. kobiet w wieku 20-49 lat. Program dezaktywizuje jednak nie tylko kobiety – *ex ante* CenEA szacowała, że z aktywności zawodowej w okresie kilku lat zrezygnuje 240 tys. osób.

Wykres 3. Różnica we wskaźnikach zatrudnienia między Polską a Niemcami w poszczególnych grupach wiekowych w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Eurostatu

W raporcie „Następne 25 lat” zwróciliśmy uwagę na to, że największa różnica pod względem wskaźnika zatrudnienia między Polską a Niemcami występuje w grupie kobiet w wieku 20–29 lat. Wprowadzenie programu „500+” jeszcze bardziej pogłębia ten problem, skłaniając młode kobiety do nieuczestniczenia w życiu zawodowym.

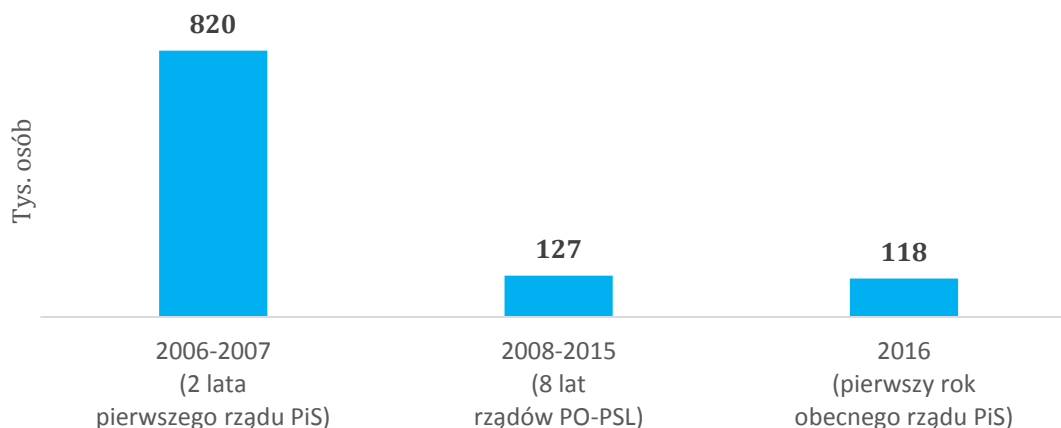
Więcej na ten temat znajdziesz w: [Analiza FOR 16/2015](#).

8. „Przez 8 lat rządów poprzedników (koalicji PO-PSL) z kraju m.in. za pracą wyjechało 2 mln osób” (M. Morawiecki) – w pierwszym roku PiS wyjechało tyle osób co przez 8 lat PO-PSL

Według najnowszej informacji GUS o wielkości emigracji z Polski¹ w latach 2006-2007, czyli w okresie poprzednich rządów PiS, liczba Polaków na emigracji zwiększyła się z 1450 tys. do 2270 tys., czyli aż o 820 tys. Dla porównania, w latach 2008-2015, czyli w okresie rządów koalicji PO-PSL, liczba Polaków przebywających zagranicą wzrosła z 2270 tys. do 2397 tys., czyli jedynie o 127 tys. Z kolei w 2016 r., czyli zaledwie w pierwszym roku obecnych rządów PiS liczba Polaków zagranicą zwiększyła się z 2397 do 2515 tys., czyli o 118 tys. **Zatem w okresie zaledwie dwóch lat poprzednich rządów PiS z Polski wyjechało ponad 6-krotnie więcej osób niż w okresie ośmiu lat rządów koalicji PO-PSL.**

¹ Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004 – 2016, GUS 16.10.2017 https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5471/2/10/1/informacja_o_rozmiarach_i_kierunkach_emigracji_z_polski_w_latach_2004_2016.pdf

Wykres 4. Zmiana liczby Polaków przebywających czasowo za granicą

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych GUS

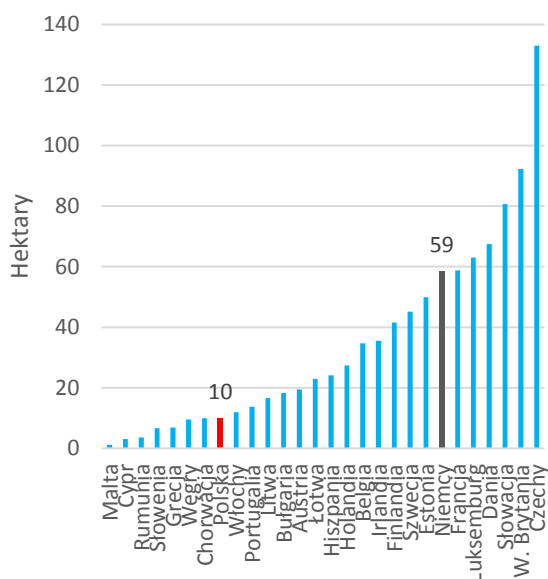
W rzeczywistości bieżące migracje mają niewielki związek z działaniami polityków. Głównym powodem jest dużo wyższy dochód na mieszkańca w Europie Zachodniej niż w Polsce, który przekłada się na wyższe zarobki i standard życia. Tak długo, jak Polska nie domknie luki rozwojowej w stosunku do krajów rozwiniętych, Polacy będą emigrować. Działania rządu PiS mogą przyczynić się do dalszego wzrostu emigracji z Polski przede wszystkim osłabiając wzrost gospodarczy w przyszłości i tempo doganiania poziomu rozwoju bogatych krajów UE.

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikacie FOR: Dopóki Polska gospodarka goni Zachód, Polacy będą emigrować](#) oraz części dot. rynku pracy raportu FOR „Perspektywy dla Polski”, który zostanie opublikowany 22 września na konferencji w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie

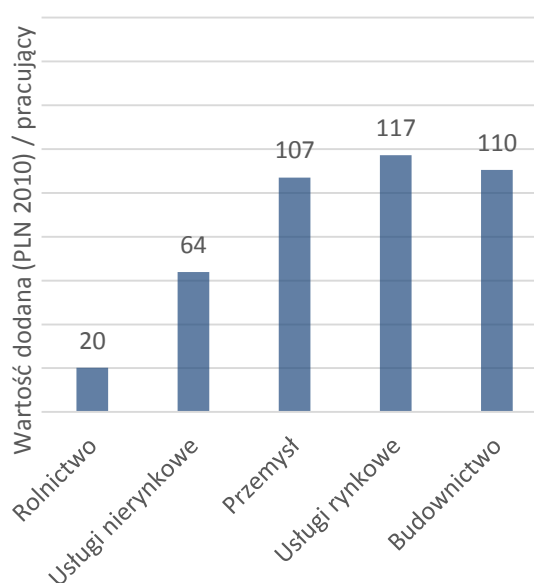
9. „Walczymy o lepszą pozycję rolników w UE” – zakaz handlu ziemią hamuje rozwój rolnictwa

Rząd mówi, że walczy o lepszą pozycję polskich rolników w UE i niwelowanie różnic rozwojowych obszarów wiejskich pomiędzy państwami członkowskimi, a tymczasem w rzeczywistości pogłębia problem. Barierą rozwojową polskiego rolnictwa jest rozdrobnienie gospodarstw (przeciętne gospodarstwo 6-krotnie mniejsze niż w Niemczech), które hamuje wzrost produktywności. Dlatego polskie rolnictwo pozostaje ponad 5-krotnie mniej produktywnie od przemysłu, usług rynkowych i budownictwa. Tymczasem rząd de facto zakazując handlu ziemią dąży do utrzymania obecnej nieefektywnej struktury własnościowej, hamując konsolidacje gospodarstw i odpływ pracowników z rolnictwa bardziej produktywnych sektorów gospodarki, oferujących wyższe zarobki.

Wykres 5. Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego w UE w 2013 roku

Wykres 6. Produktywność pracy według sektora w Polsce w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Eurostatu

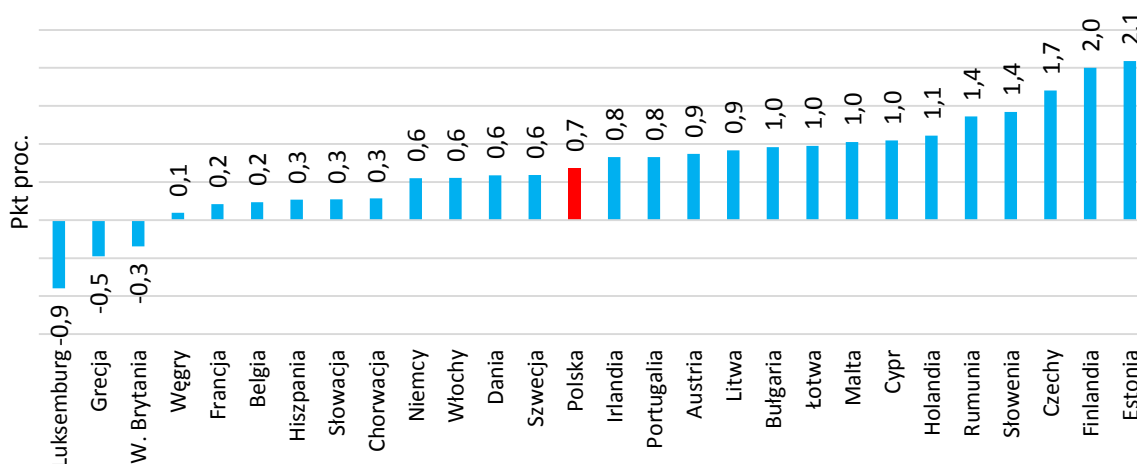
Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikat FOR z 24.02.2017](#) i [Monitor FOR](#)

10. „Podniesienie prognozy polskiego wzrostu gospodarczego przez Komisję Europejską” – dla 14 krajów UE prognoza wzrosła bardziej

Bieżąca koniunktura gospodarcza nie jest zasługą polityków. Polska gospodarka jest silnie związana z Europą Zachodnią, a polski przemysł jest częścią regionalnych łańcuchów dostaw. Jako kraj biedniejszy, rozwijający w dużej mierze przez adaptację istniejących rozwiązań organizacyjnych i technologicznych, Polska rośnie przeciętnie 1,5-2,5 pkt proc. szybciej niż Niemcy. Dlatego kiedy niemiecka i unijna gospodarka przyspiesza, przyspiesza również gospodarka polska. Z tym mamy właśnie do czynienia w tej chwili: gospodarki strefy euro rosną najszybciej od 2007 roku, a polski eksport notuje jedne z największych wzrostów w UE.

W ostatnich dniach Ministerstwo Finansów pochwaliło się tym, że Komisja Europejska podniosła prognozę wzrostu gospodarczego dla Polski za 2017 r. Należy jednak spojrzeć na doniesienia MF w szerszym kontekście poprawy koniunktury w całej Europie. KE podniosła prognozy wzrostu w 25 krajach UE, czyli wszystkich państwach członkowskich poza trzema (Luksemburgiem, Grecją i W. Brytanią). Jednocześnie aż w 14 państwach członkowskich prognozy wzrostu PKB zostały podniesione bardziej niż w Polsce. Silny popyt w UE przekłada się na silny wzrost polskiego eksportu i PKB, ponieważ nasz przemysł jest częścią zachodnioeuropejskich łańcuchów dostaw. Ważnym czynnikiem wzrostu w Polsce jest również imigracja zarobkowa z Ukrainy, dzięki której polskim przedsiębiorcom udaje się ograniczać problem braków kadrowych.

Wykres 7. Zmiana prognozy wzrostu PKB za 2017 r. dla państw członkowskich UE

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych KE (różnica pomiędzy prognozą z jesieni i wiosny 2017 r.)

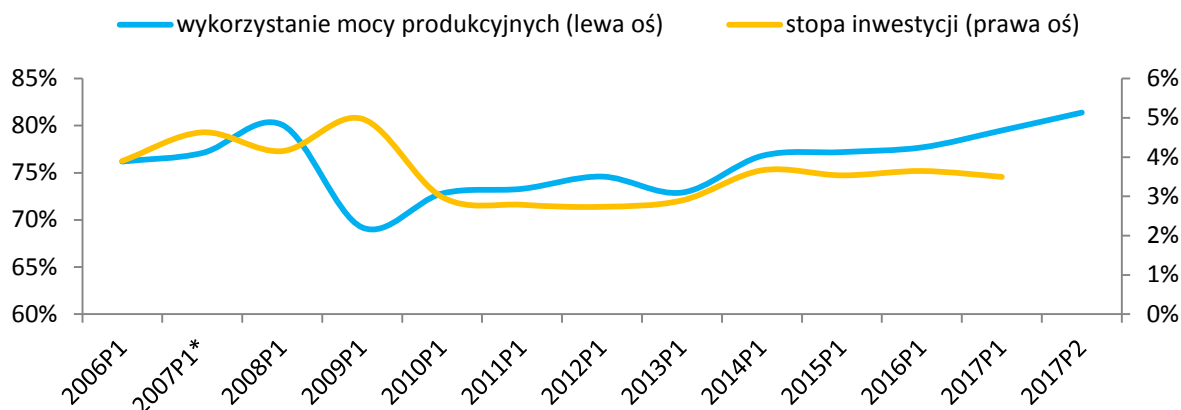
Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikacie FOR 20/2017](#)

11. „Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przemyśle doszło w październiku do aż 81,4%. Jest to najlepszy wynik od dziesięciu lat” – a jednocześnie brak inwestycji

Wysokie wykorzystanie mocy produkcyjnych nie jest zasługą rządu, a dobrej koniunktury u naszych głównych partnerów handlowych (patrz punkt 10.). Rząd natomiast ponosi odpowiedzialność za to, że pomimo bardzo wysokiego wykorzystania mocy produkcyjnych przedsiębiorstwa nie inwestują w ich dalsze zwiększanie, co osłabia perspektywy rozwojowe naszego kraju. Nieprzewidywalne zmiany prawa sprawiają, że przedsiębiorcy nie są w stanie ocenić rentowności projektów inwestycyjnych i wstrzymują się z ich rozpoczynaniem. Problem dodatkowo pogłębiają działania rządu zmierzające do wypierania sektora prywatnego przez państwowe firmy, co ogranicza możliwości rozwoju prywatnych firm oraz jest dla nich źródłem dodatkowego ryzyka. Więcej o problemie niskiej stopy inwestycji Polski na tle państw regionu, który w ciągu ostatnich dwóch lat uległ dalszemu pogłębieniu, w Raporcie FOR prezentowanym 22 listopada br.

Wykres 8. Stopa inwestycji a wykorzystanie mocy produkcyjnych

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym w firmach zatrudniających 10 osób i więcej; dane z drugiego kwartału poszczególnych lat, w 2017 roku zaznaczono zarówno wykorzystanie mocy produkcyjnych w pierwszej jak i drugiej połowie roku. Wykorzystanie mocy produkcyjnych w firmach wszystkich wielkości jest silnie ze sobą skorelowane, na wykresie prezentujemy najszerzy agregat. Stopa inwestycji obliczona jako proporcja nakładów na środki trwałe do przychodów w przedsiębiorstwach zatrudniających 50 osób. Taki dobór wynika z porównywalności danych – we wcześniejszych latach GUS nie publikował danych o inwestycjach firm zatrudniających 10-49 osób. Pomińnięcie tej grupy nie zaburza wniosków- firmy zatrudniające 10-49 osób w 2017 roku odpowiadały za mniej niż 5% inwestycji firm zatrudniających 10 osób i więcej. Ponieważ przedsiębiorstwa więcej inwestują w drugiej połowie roku, by uniknąć sezonowych skoków stopy inwestycji wykres przedstawia tylko stopę inwestycji w pierwszej połowie roku (nie ma jeszcze dostępnych danych o inwestycjach w drugiej połowie 2017 roku). *stopa inwestycji w 2007P1 oszacowana na podstawie danych rocznych.

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych GUS

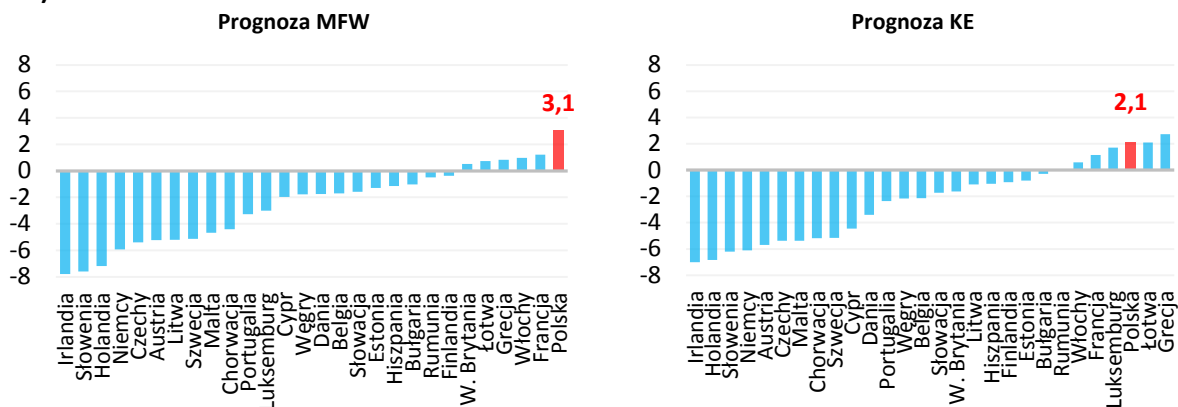
12. „Deficyt w ryzach” – czyli największy w UE przyrost długu publicznego

Rząd PiS w okresie dobrej koniunktury na świecie zwiększa wydatki, nie przejmując się koniecznością reformy polskich finansów publicznych. Kiedy wiele innych krajów wykorzystuje panujące ożywienie gospodarcze do tego, by zmniejszać swój dług publiczny w stosunku do PKB, rząd PiS wprowadza Polaków w błąd, podając wybiórcze statystyki deficytu lub porównując jego wysokość do stanu z czasów dna globalnego kryzysu finansowego, kiedy na całym świecie wzrost gospodarczy był niski, a deficyty wysokie.

Według prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego Polska zanotuje w pierwszych dwóch latach rządu PiS najszybszy przyrost długu publicznego spośród wszystkich krajów UE, a według Komisji Europejskiej ustąpi pod tym względem miejsca tylko Łotwie i Grecji. Na koniec roku stosunek długu publicznego do PKB będzie wynosił według metodologii unijnej niemal 55%. Ponieważ sytuacja gospodarcza w Polsce jest w dużej mierze uzależniona od koniunktury w innych krajach UE, oznacza to, że w przypadku większego spowolnienia nasz kraj niebezpiecznie zbliży się do konstytucyjnego i unijnego limitu długu publicznego na poziomie 60% PKB. W takiej sytuacji rządowi pozostanie albo cięcie wydatków i zwiększanie podatków, albo podjęcie próby obejścia Konstytucji – jednak w tym

drugim przypadku będzie musiał liczyć się ze spadkiem wiarygodności w oczach inwestorów i wzrostem odsetek od nowo zaciąganych zobowiązań.

Wykres 9. Zmiana stosunku długu publicznego w PKB w krajach UE w latach 2015–2017 (pkt. proc. PKB)

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie prognoz MFW (jesień 2017 r.) i KE (jesień 2017 r.)

Więcej na ten temat znajdziesz w: części dot. finansów publicznych raportu FOR „Perspektywy dla Polski”, który zostanie opublikowany 22 września na konferencji w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie

13. „Uszczelnienie systemu podatkowego” – połowa to efekt koniunktury i działań jednorazowych

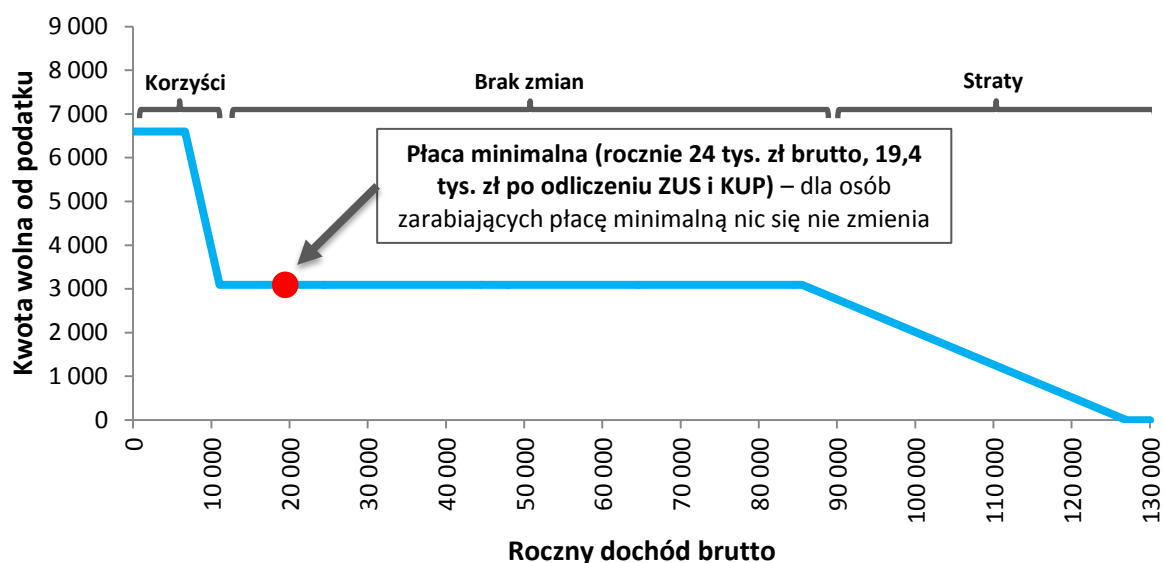
Według Ministerstwa Finansów „(...) Zgodnie z najnowszymi danymi (styczeń-wrzesień) dochody budżetu państwa z tytułu podatku VAT były wyższe o ponad 22,4 mld zł w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego. (...)”. MF w komunikacie przemilcza fakt, że z tej kwoty około 6 mld zł to efekt działań jednorazowych (przesunięcie zwrotów VAT ze stycznia i lutego br. na grudzień roku ubiegłego oraz zmiana rozliczeń VAT przez część przedsiębiorstw z kwartalnych na miesięczne). Dalsze między 5 a 7,5 mld zł to efekt wzrostu gospodarczego i wyższej konsumpcji, w tym także wzrostu inflacji. Należy podkreślić, że inflacja choć zmniejsza realne dochody obywateli jest korzystna dla Ministra Finansów – najpierw rosną nominalne wpływy podatkowe, a dopiero z opóźnieniem wydatki (waloryzacja rent i emerytur o inflację, presja płacowa w strefie budżetowej). Powyższe szacunki wskazują, że choć faktycznie Ministerstwo Finansów odnotowało istotny sukces we wzroście ściągalności VAT, to jednak jest on dwa razy mniejszy niż podana liczba 22,4 mld zł. Co więcej, dotychczasowe doświadczenia wskazują, że wpływy z VAT są wrażliwe na koniunkturę gospodarczą – szybkiemu wzrostowi konsumpcji towarzyszy jeszcze szybszy wzrost wpływów z VAT, natomiast w okresie spowolnienia sytuacja ulega odwróceniu. Dlatego faktyczną skalę uszczelnienia systemu podatkowego zweryfikuje dopiero następne spowolnienie gospodarcze.

Więcej na ten temat znajdziesz w: części dot. finansów publicznych raportu FOR „Perspektywy dla Polski”, który zostanie opublikowany 22 września na konferencji w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie

14. „Podniesienie kwoty wolnej od PIT” – pozorowane działanie bez znaczenia dla zatrudnionych

Rząd *de facto* wycofał się z obietnicy podniesienia kwoty wolnej od podatku dochodowego od osób fizycznych do 8 tys. zł, wprowadzając ją w skrajnie okrojonym zakresie. Symboliczna podwyżka kwoty wolnej nie miała realnego znaczenia dla rynku pracy, ponieważ skorzystają na niej jedynie osoby pracujące dorywczo. Korzyści kończą się już przy zarobkach 11 000 zł rocznie, czyli niemal dwukrotnie poniżej wynagrodzenia minimalnego (19 375 zł rocznie).

Wykres 10. Kwota wolna w zależności od dochodów, stan po zmianach PiS

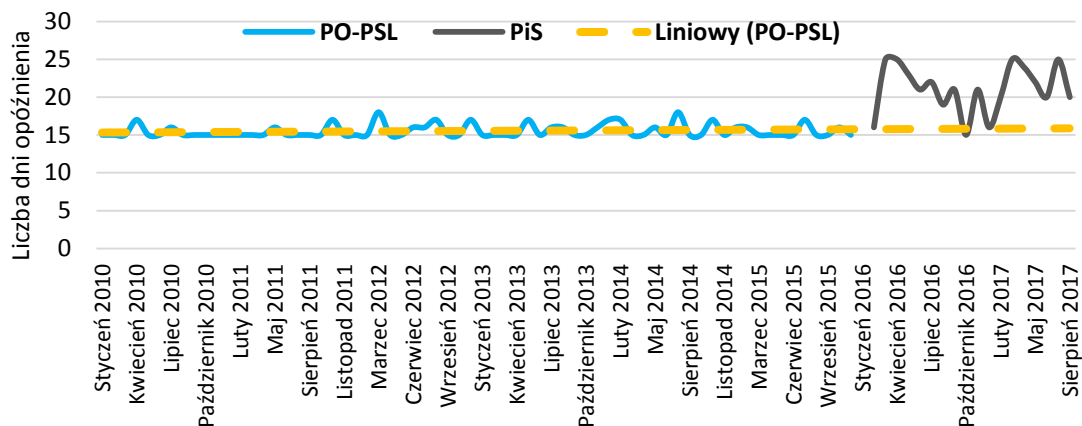
Źródło: Opracowanie własne FOR

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikat FOR z 2.12.2016](#)

15. „Wzrost transparentności wydatków publicznych” – coraz trudniej o dane i ich ocenę

Czołowi politycy PiS wielokrotnie podkreślali, że potrzebna jest przejrzystość i jawność życia publicznego. Mimo to od czasu zaprzysiężenia rządu PiS wyraźnemu opóźnieniu uległy publikacje danych o szacunkowym wykonaniu budżetu państwa. Podczas rządów PO-PSL w latach 2010–2015 dane miesięczne (bez grudnia) o szacunkowym wykonaniu budżetu państwa były publikowane regularnie w połowie miesiąca. Za czasów PiS ta dobra praktyka nie jest kontynuowana, gdyż publikacja danych nie jest transparentna i następuje z wyraźnym opóźnieniem.

Wykres 11. Opóźnienie publikacji szacunkowych danych o wykonaniu budżetu państwa od końca miesiąca 2010–2017

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych Ministerstwa Finansów

Rzetelna ocena stanu finansów publicznych wymaga regularnego dostępu do bieżących danych. Tymczasem zapewnieniom rządu o świetnym stanie finansów publicznych towarzyszą coraz większe opóźnienia i cykliczny brak regularności w publikowaniu danych dotyczących wykonania budżetu.

Więcej na ten temat znajdziesz w: [Komunikat 19/2017](#)

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązyującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORÓW

Aleksander Łaszek

Główny ekonomista

e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Rafał Trzeciakowski

Ekonomista

e-mail: rafal.trzeciakowski@for.org.pl

Marcin Zieliński

Ekonomista

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)